

РЕШЕНИЕ

№ 232

гр. Бургас, 16.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, V ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет
и трета година в следния състав:

Председател: Вяра Ив. Камбурова

Членове: Галя В. Белева

Димитър П. С.

при участието на секретаря Тания Н. Михова
като разгледа докладваното от Димитър П. С. Въззивно гражданско дело №
20222100502244 по описа за 2022 година

За да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 от ГПК.

С Решение № 2780 от 05.12.2022 г. по гр.д. № 5788/2022 г. по описа на РС- Бургас, са отхвърлени исковете на Д. Д. И. от ***, ЕГН - *****, за осъждане на ГД“Пожарна безопасност и защита на населението“ на МВР да му заплати сумата от 738.93 лв., представляваща сбор от неплатени възнаграждения за извънреден труд от 86.94 часа, положен в периода 01.07.2019 год. - 09.07.2020 год., ведно с мораторна лихва в размер на 184.09 лв., начислена върху всяко от неплатените месечни възнаграждения за извънреден труд, за периода от съответния падеж до 07.09.2022 год., както и законната лихва върху главницата, начиная от 09.09.2022 год. до окончателното ѝ изплащане.

С решението си Районен съд – Бургас е осъдил Д. Д. И., да заплати на ГД“Пожарна безопасност и защита на населението“ на МВР, сумата от 100 лв., представляващи деловодни разноски.

Подадена е въззивна жалба с вх.№45747 от 08.12.2022 г. от Д. Д. И. от ***, ЕГН - *****, чрез адв. Георги Стоянов, против Решение № 2780 от 05.12.2022 г. по гр.д. №5788/2022 г. по описа на РС-Бургас.

С въззивната жалба се твърди, че решението е неправилно, поради неправилно прилагане на материалния закон.

Твъри, че е безспорно, че ищецът през процесния период е бил на служебно правоотношение в структурата на въззивниката, както и че е осъществявал служебните си задължения на 12 – часови смени по график, включващи и труд между 22.00 до 6.00 часа.

Посочва, че съгласно чл.176 от ЗМВР брутното месечно възнаграждение на държавните служители се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Едно от допълнителните възнаграждения е това за извънреден труд (чл.178,

ал.3, изр.1 от ЗМВР). Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5 – дневна работна седмица, чл.187, ал.1 от ЗМВР. Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8, 12 или 24 часови смени – сумирано за тримесечен период. При работа на смени е възможно полагане на труд и през нощта, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24 – часов период. Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период – за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Разпоредбата на чл.188, ал.2 от ЗМВР предвижда, че държавните служители, които полагат труд за времето от 22.00 до 6.00 часа се ползват със специалната закрила по Кодекса на труда.

Сочи, че за процесния период е действала Наредба № 81213-776 от 29 юли 2016 г. и Наредба № 81213-36 от 07 януари 2020 г., като в този подзаконов нормативен акт липсва изрично правило, съгласно което при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 и 6.00 ч. за отчетния период да се умножава по 0.143, като полученото число да се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период.

Оспорва твърдението, че по отношение на държавните служители в МВР следва да се прилагат само наредбите, издадени от Министъра на вътрешните работи, но не и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Цитира тълкувателна практика на ВКС. Излага подробни аргументи относно приложението на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, както и установяване на приложимия коефициент в размер на 1.143.

Моли въззивният съд да постанови решение, с което първоинстанционното решение да бъде отменено като неправилно, като вместо него съдът да постанови друго, с което да уважи предявените искове.

Претендират се разноски. Не са заявени доказателствени искания.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от ответната страна, с който се оспорва подадената въззивна жалба.

Твърди, че работното време на държавните служители в МВР се отчита по специален ред, което прави недопустимо аналогичното приложение на законите за държавните служители в гражданските ведомства, включително конвертиране на часовете труд, положен през нощта, в дневни часове. Цитира практика.

Оспорва изводите на ищеца, че следва субсидиарно да бъде приложена НСОРЗ поради наличие на празнота в специалната уредба. В тази връзка подробно излага тезата, че не е налице празнота в уредбата, относима към служебното правоотношение на ищеца, а специална нормативна уредба, чиито елементи са уредени от ЗМВР и подзаконовата нормативна уредба по неговото прилагане.

Извършен е преглед на нормативната уредба, касаеща видът и условията на заплащане на възнагражденията на държавните служители в МВР, въз основа на който са изведени следните изводи: 1/ законотворческият разум предполагал изброяването на видовете възнаграждения да е изчерпателно, поради което било безсмислено в ЗМВР от 2006г. да се включва възнаграждение за извънреден труд без посочен размер, а същото да се дължало по силата на КТ или ЗДСл. Излишно било и прибавянето в ЗМВР-2014г. на възнаграждение за труд през нощта, в почивни дни и време на разположение, които биха се следвали по КТ и ЗДСл ; 2/ Допълнението на чл.202, ал.5 от ЗМВР от 2006г., касаеща характера на изброяването, на текста „за държавните служители от МВР“ показвало желанието на законодателя да лиши служителите в МВР от допълнителни възнаграждения, определени в други нормативни актове, които не били насочени специално към служителите в МВР. Приложението на общите правила на ЗДСл /съответно на КТ и актовете по прилагането му/ било отклонено с чл.187, ал.9 от ЗМВР, който делегирали на министъра на вътрешните

работи издаването на подзаконов нормативен акт. С оглед нарочната уредба на видовете допълнителни възнаграждения и размера им, не били налице предпоставките за субсидиарно прилагане на КТ и ЗДСл, и актовете, към които препращали те. Освен това в ЗМВР имало изрично препращане към КТ само за конкретни норми. Редът за полагане, отчитане и заплащане на нощен и извънреден труд бил изрично уреден в ЗМВР, а препращане за тези елементи на служебните правоотношения към КТ нямало.

Излагат се доводи, че за процесния период са действали специалните наредби, издадени въз основа на ЗМВР. Видно от техния предмет, който е ясно дефиниран в чл.1 от посочените, НСОПЗ, тези наредби, както и Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация имат еднакъв предмет на регламентация.

От тук следвал извода, че предвид качеството на ищеца на държавен служител по чл.142, ал.1, т.1 от ЗМВР, съдържанието на неговото правоотношение с ответника се определя от нормите на ЗМВР и на издадените въз основа на последния наредби, които са специални спрямо ЗДСл, така и спрямо КТ. За разлика от КТ, който ограничава нощния труд на 7 часа дневно, такова ограничение не е предвидено в ЗМВР и при него нормалната продължителност на работното време през деня съвпада с нормалната продължителност на работното време през нощта и тя е 8 часа. Прави се разграничение между двете уредби.

Излага доводи в насока, че уредбата в ЗМВР е изчерпателна, защото законът съдържа същата пълна уредба на правоотношенията по повод полагането на труд в МВР, каквато се съдържа и в КТ относно трудовите правоотношения, така и в ЗДСл - относно служебните правоотношения.

Моли съдът да потвърди решението на първоинстанционния съд като правилно и законосъобразно, като отхвърли въззивната жалба като неоснователна.

Претендират се разноски. Не са заявени доказателствени искания.

В съответствие с правомощията си по чл. 269 ГПК въззивната инстанция намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо, поради което следва да разгледа спора по същество, в рамките на заявените оплаквания във въззивната жалба.

Съдът като прецени материалите по делото, прие следното:

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по искова молба на Д. Д. И. срещу ГД“Пожарна безопасност и защита на населението“ на МВР, за осъждане на ответната дирекция да му заплати, след своевременно заявеното и прието изменение в размера на исковите, сумата от 738.93 лв., представляваща сбор от неплатени възнаграждения за извънреден труд от 86.94 часа, положен в периода 01.07.2019 год. - 09.07.2020 год., ведно с мораторна лихва в размер на 184.09 лв., начислена върху всяко от неплатените месечни възнаграждения за извънреден труд, за периода от съответния падеж до 07.09.2022 год., както и законната лихва върху главницата, начиная от 09.09.2022 год. до окончателното ѝ изплащане.

Исковите са с правна квалификация чл.178, ал.1, т.3 ЗМВР, както и чл.86, ал.1 ЗЗД.

Ответната дирекция оспорва исковите и моли за отхвърлянето им.

За да се произнесе по основателността на въззивната жалба, настоящият съдебен състав обсъди доказателствата по делото, във връзка с доводите на страните, при което приема от фактическа и правна страна следното:

По делото не се спори, че ищецът в производството – М.В.С. е държавен служител през процесния период 01.07.2019 год. - 09.07.2020 г. Не се спори, че за този период ищецът е полагал труд по служебно правоотношение в системата на МВР. Липсва спор и относно обстоятелството, че за този период от време ищецът е полагал и ношен труд.

По делото е извършена съдебно-счетоводна експертиза, от неоспореното заключение на която се установява, че разликата между преизчисления по 1,143 нощен труд, представляващ извънреден труд и реално положения труд за процесния период не е отчетен в протоколите за положен труд. Вещото лице посочва, че общият размер на трудовото възнаграждение за извънреден труд за тези часове възлиза на сума в размер от 738, 93 лева.

Съгласно чл. 176 от Закона за Министерство на вътрешните работи (ЗМВР) brutното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно

възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд (178, ал. 1, т. 3 ЗМВР). Съгласно чл. 50а от Закона за държавния служител относно допустимостта, продължителността, отчитането и заплащането на извънредния труд се прилагат съответните разпоредби на Кодекса на труда.

Съгласно разпоредбата на чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР, към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд. Какво се разбира под извънреден труд се казва в нормата на чл. 143, ал. 1 КТ – „извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време“. В случая, съгласно чл. 187, ал. 1 ЗМВР нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, като работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумарно на тримесечие, а при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22. 00 и 6. 00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период (чл. 187, ал. 3 ЗМВР). А разпоредбата на чл. 187, ал. 5, т. 2 и ал. 6 ЗМВР /в нейната предходна редакция, приложима към настоящата хипотеза/ постановява, че работата извън редовното работно време от 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечие – за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50% увеличение върху основното месечно възнаграждение.

Действително, по отношение реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители, са създадени специални правила, определени с наредба на министъра на МВР на основание законовата делегация на чл. 187, ал. 10 ЗМВР /преди ал.9/. Така, за процесния период 01.07.2019 год. - 09.07.2020 год, са действали правилата на две последователно приети наредби на министъра на вътрешните работи, уреждащи реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи. Тези наредби съдържат аналогични текстове относно възможността на държавните служители в МВР да полагат труд и през нощта между 22. 00 и 06. 00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период (чл. 3, ал. 3 от двете наредби). И в двете наредби – в чл. 31 от тях е предвидено, че отработеното време между 22. 00 и 06. 00 часа се отчита с протокол, който се изготвя до десето число на месеца, следващ месеца на полагане на труда, като при отчитане на броя часове време на труд между 22. 00 и 06. 00 часа, в протоколите за отчитането им броят часове се посочва само в цяло число.

При липсата на специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, съдът намира, че е налице нормативна празнота, която следва да се преодолее чрез субсидиарното приложение на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ). Съгласно това общо правило при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1, 143, получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното /8 часа/ и нощното /7 часа/ работно време. Възприемането на обратното становище би поставило държавния служител в МВР в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Ето защо съдът намира за неоснователни изложените във отговора на исковата молба възражения относно приложимостта на

установения в чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ коефициент към процесното служебно правоотношение.

С оглед изложените съображения и предвид събраните по делото доказателства, въззивният съд намира, че исковата претенция за заплащане на допълнително възнаграждение за положен от ищеца извънреден труд за процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, се явява доказана по основание. По отношение на размера на претенцията, съдът съобрази приетата в първата инстанция и неоспорена от страните съдебно-икономическа експертиза, от която се установява, че реално положен нощен труд за процесния период е 608 часа, които преизчислени с коефициент 1, 143 и приравнени на дневно работно време възлизат на 694,94 часа, като разликата от 86, 94 часа не е отчетена по протоколи за положен труд и стойността на тези 86, 94 часа в размер на 738, 93 лв. не е начислена, съответно – не е изплатена на ищеца. Ето защо, предявеният иск се явява основателен и доказан в претендирания размер от 738, 93 лв., поради което следва да бъде уважен изцяло, ведно със законната лихва върху сумата от подаване на исковата молба.

Задължението на работодателя за заплащане на възнаграждение за извънреден труд е част от задължението за заплащане на трудово възнаграждение, за което е установен срок, поради което и на основание чл.84, ал.1 от ЗЗД ответникът е изпаднал в забава след изтичане на срока, в който е трябвало да изплати съответното възнаграждение, което обосновава извод, че претенцията на ищеца с правно основание чл.86 ЗЗД е основателна за периода от падежа на всяко изискуемо вземане до датата на завеждане на исковата молба. Основателността на главната претенция води до основателност и на акцесорната такава за присъждане на законната лихва върху главницата, считано от предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане.

За пълнота, следва да се посочи, че Решение на СЕС от 24.02.2022г. по дело С-262/20, образувано по преюдициално запитване, отправено от РС –Луковит, не налага различно от направеното от настоящия съд, тълкуване на националноправната уредба. В решението е прието, че чл. 8 и чл. 12, буква „а“ от Директива 2003/88ЕО не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работници в публичния сектор е по-кратка от нормалната продължителност на труда през деня. Съдът е приел, че във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд. Именно предвид липсата на предвиден адекватен механизъм за компенсиране на служителите в МВР, който да не ги поставя в по – неблагоприятно положение от работниците и служителите, полагащи труд по общото трудово законодателство, както и отчитайки тежестта, обществената значимост и правата на служителите в МВР, настоящият състав намира, че именно прилагането на трудовото законодателство осигурява прилагането в пълнота на европейското законодателство в рамките на процесната хипотеза.

С оглед на гореизложеното съдът намира, че предявените иски с правно основание чл.178, ал.1, т.3 ЗМВР и чл.86, ал.1 ЗЗД се явяват основателни, а обжалваното решение следва да бъде отменено и вместо него да бъде постановено друго, с което исковите да бъдат уважени.

На основание чл. 78, ал. 1 във вр. с чл. 273 ГПК следва да бъде уважено искането на ищеца-въззивник за присъждане на разноски съобразно представените по делото доказателства за извършването им, представляващи възнаграждение за един адвокат, платено при подписване на сключения между страните Договор за правна защита и съдействие. Възнаграждението не е прекомерно и е съобразено с минималните размери по Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. На основание чл.78, ал.6 ГПК въззиваемата страна следва да понесе разноските за държавна такса по делото за производството пред първата инстанция и за производството пред въззивната инстанция, както и за възнаграждение на вещото лице, платено от бюджета на

съда, които следва да бъдат заплатени по сметка на Окръжен съд - Бургас в полза на бюджета на съдебната власт.

Мотивиран от изложеното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2780 от 05.12.2022 г., постановено по гр.д. № 5788/2022 г. по описа на РС-Бургас и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ГД “Пожарна безопасност и защита на населението“ на МВР , да заплати на Д. Д. И. от ***, ЕГН - *****, сумата в размер на 738, 93 лв., представляваща сбор от неплатени възнаграждения за извънреден труд от 86.94 часа, положен в периода 01.07.2019 год. - 09.07.2020 год., ведно с мораторна лихва в размер на 184, 09 лв., начислена върху всяко от неплатените месечни възнаграждения за извънреден труд, за периода от съответния падеж до 09.07.2022 год., както и законната лихва върху сборната главница, начиная от 09.07.2022 год. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 1000 лева, представляваща направените от ищеца разноски пред двете инстанции.

ОСЪЖДА ГД “Пожарна безопасност и защита на населението“ на МВР , да заплати по сметка на Бургаския окръжен съд, в полза на бюджета на съдебната власт, сумата от 150 лв.— дължима държавна такса за първоинстанционното и въззивното производство, и сумата от 250 лв. — заплатено от бюджета на съда възнаграждение на вещо лице.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____